

III. 4284 sz.

AZ

3

UNGI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1895. SZEPTEMBER 3. NAPJÁN

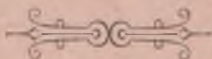
P.-HELMECZEN TARTOTT ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTI

HOMOKI ANTAL

E.-M. FŐJEGYZŐ.

UNGVÁR.

SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJA.

1895.

AZ

UNGI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1895. SZEPTEMBER 3. NAPJÁN

P.-HELMECZEN TARTOTT ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTI

HOMOKI ANTAL

E.-M. FŐJEGYZŐ.

UNGVÁR.

SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJA.

1895.

**Az ungi ev. ref. egyházmegye
1895. évben szeptember 3-án P.-Helmecezen tar-
tott őszi közgyűlésének jegyzőkönyve.**

Jelen voltak: Nt. Szabó Endre esperes, ngs. Kovách Károly e. m. gondnok, mint elnök, Szabó József, Magyar József, Szücs István egyházi, — Horváth Dezső, Bernáth Zoltán, Köröskényi Elek, Kormos Béla, Bernáth Dezső világi tanácsbírák. Homoki Antal fő-, Németh Péter, Magyar Bertalan aljegyzők. Hegyi György e. m. ügyész. Id. Szakál István, Szabó Károly, Urbán Mihály, Morvay József, t. Szabó Endre, Kocsis Endre, Novák Lajos, ifj. Szakál István, Kiss László, Nagy Sándor, Tóth Lajos, Tóth József, Kozma József, Pataky Pál, lelkészek, Köröskényi István s.-lelkész. Balog Dániel, Laky József, Csengery Jenő, Matolay Pál, Könyves Mihály, Szabó Albert. Riczko Dániel, Dicső Endre, Enyedy Lajos, Meskó Gáspár, Magyar Pál, Kádár Ferencz, Kis Árpád, Kis Lajos, tanítók. Gilányi Márton és Jakab János, ptruksai-, Erdei Pál, Szabó András és Lengyel István, csicseri-, Egri Ferencz és Matolay Pál, kis-geőczy-, Bányi Sámuel és Badó Ferencz, nagy-dobronyi-, Balog János és Jakab János, szelmenczi-, Ferencz István és Magyar Elek, pallói küldöttek.

1. Esperes ur buzgó imában kérvén Isten áldását és megsegítő kegyelmét tanácskozásunkra, melynek megtörténte után e. m. gondnok ur, az alantabb következő nagy hatást keltő beszéddel nyitotta meg a gyűlést.

Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlés!

Hazánk, nemzetünk e napokban egy újabb történelmi fejlődés, egy újabb korszak előestéjét éli. Mint

tudva van, az állam kormánya a nehéz küzdelemmel és sokunk féltő aggodalma mellett — s csodálatos, az önkormányzati jogaiknak nagy részétől megfosztott s még többnek is elvételével fenyegetett, ezúttal is mint ősidők óta, az alkotmány védbástyáitúl szerepelt s írott törvény által ilyenekül elismert vármegyék közgyűlésein nyilvánult közszellem nyomása alatt létrejött valláspolitikai, törvényeknek végrehajtását, — a melyek a házasságkötésnek, mint polgári cselekvénynek s az anyakönyvnek, mint állami oklevelek vezetésének kötelességét és jogát a lelkészek kezeiből valláskülönbség nélkül kivétetni s állami hivatalok kezeibe áttétetni rendelik, — a 6-ik napja után gyászosan emlékezetes okt. 1-re tűzte ki s arra nézve a szükséges előintézkedéseket megtette, bölcsen intézkedvén az iránt is, hogy a házasságra lépők a házasság megkötéséről felvett hivatalos jegyzőkönyv aláírása után, annak vallásuk szertartása szerint való ünnepélyesítésére utasíttassanak.

A törvény e szerint a házassági egyházi szertartásokat érintetlenül felhagyván, a mi annak, mint szerződésnek lényegét illeti, reánk, protestánsokra nézve változást nem idéz elő, mert szerintünk a házasság, mint minden két oldalú vagy két fél közötti szerződés, olyan okokból, melyek feltartását lehetetlenítették, felbontható s érvénye felett, az erdélyi kerületen kívül — melynek erre egyházi birósága volt — a polgári törvényszékek ítélkeztek. Másként áll a dolog a katolikusoknál. A katolikus és főegyházhatóságok, következetesen alapelvükkel — a tekintély elvével — hogy a világi elemtől elkülönített papság hatalmát s befolyását az által is emeljék, a házasságok sorsát a papság kezeibe tették le, a házasságot szentséggé minősítették, a mit a pap szolgált ki s a mely, ha egyszer teljesen végrehajtatott, többé fel nem bontható s annak érvénye felett a papi, ugynevezett szentszék biráskodott Október 1-től ez másként lesz, mert valamint minden házasság vallás és nemzetiségi tekintet nélkül polgári hivatalok előtt fog köttetni, úgy annak érvénye felett is polgári hatóságok fognak határozni s a törvényben körülírt esetekben és

körülmények közt fel is bontják épúgy, mint a protestansoknál.

Ezen intézmény tehát ismét egy lépés az egyenlőség felé hazafi és hazafi közt vallásfelekezet és vallásfelekezet közt, a magyar faj és más fajú lakosok, vagy nemzetiségek közt; de egyszersmind egy rés azon a bástyákon, melyek a katolikus papság hatalmát és befolyását körülveszik és támogatják.

És itt lehetetlen rá nem gondolnunk, mennyire csodálatosak és kifürkészhetetlenek a gondviselés útai, melyeken az emberiséget rendeltetése, — a tökéletesedés s az által a gyarlóságunk következtében az évezredek százezrei óta keresett s még ki tudja, hány százezreire keresztül keresendő általános köz jólét felé vezet. Nem foglalhatók be egy rövid megnyitó beszéd keretébe mindazon történelmi fejlődési alakulások, melyeken az emberiség e czél felé törekvő vándorlása közben keresztül ment; de ha befoglalhatók lennének, se lennék képes erre, hiszen az emberi nem titok-fedte s hihetőleg örökké megfejthetlen titok gyanánt maradandó eredetének — a tudvágytól ösztönzött korunk bűvárlatai közben eszközölt ásatások útján — régfeledett, a történet előtt ismeretlen népek előlétezését tanúsító s a műveltség valamelyes előhaladottságára valló építkezések és műemlékek romjai kerülnek napvilágra. Szoritkozom tehát a minket legközelebb érdeklő s beszédem tárgyát képező történelmi mozzanatra.

Több, mint negyedfél száz éven keresztül küzdött a protestantismus hazánkban léteért. Nem mi állítjuk, kath. írók vallják s az ország törvénykönyve tanúsítja, hogy egyszersmind nemzeti s állami létünkért: sokat áldozott kulturális fejlődéseért; az abszolút hatalommal szövetkezett katolikus klérussal szemben sokat türt, szenvedett, míg diadalai után is — némi előnyben részesített.

Az örökké emlékezetes 1848-ik évben a nemzet a méltányosságtól ihletett pillanatban törvénybe ígtatta a két protestáns egyháznak a katolikkal egyenlő állami ellátását. A külerőszak hátán betelepedett önkény ura-

lom nem engedte végrehajtását, hazánk s alkotmányunk romjain akarta magát megszilárdítani, mignem 15 évi rombolás után kényszerült észrevenni, hogy a rom nem elég biztos alap s a nemzethez fordulni kibékülés s újra építkezés végett. Az ekép összehívott országos képviselőtestület, egyéb feladatai közt, elővette a vallás felekezetek ügyét is; azonban kezei közt a törvényben biztosított egyenlő ellátás az 1868: LIII. törvényczikké zsugorodott, a mely elégnék tartja, hogy a kath. klérus visszaélései ellen korlátokat állít.

Csekély s nemleges jótétemény, de a hatalmára féltékeny kath. klérus azt is sokallotta s — mint fájós érzéssel emlékezhetünk — számítva az abszolút korban importált jezsuiták és apácák által kinevelt nemzedék támogatására — a hitczikkelyesített elkereszteléssekkel megindította ellenünk támadásait, s midőn a törvényre hivatkoztunk s a kormány annak végrehajtása iránt intézkedett: ellenünk békeháborítás, a kormány ellen vallás-üldözés rágalmaival telített, lázító szónoklatokkal s a kibérelt sajtó hasontartalmú cikkeivel a közvéleményben annyira ellenséges hangulatot keltett, hogy a hazának tett hasznos szolgálataink tudatát és emlékét már-már csak saját kebleinkben véleltünk felmaradottnak.

De mikor minden elveszeti is, él az Isten és él a jog. S ime, midőn elbizakodottságának tető pontjára érve, támadását már az állam-kormány, tehát az állam fensősége ellen irányította: azon forrásból, melyből az állam-kormány erejét és hatalmát merítette, a közvéleményből — mely a protestánsok önmérséklete által tájékozva lett — hatalmasan tört elő a meggyőző erő melynek nyomása alatt létre jött a törvény, a mely ugyan a vegyes házasságból származó gyermekek vallását a törvény intézkedése helyett alku tárgyává teszi — de egyszersmind a klérus hatalmát és befolyását szűkebb korlátok közé szorítja s az egyenlőséghez közelebb viszi.

Azonban, ámbár az egyéni képességek testi és szél-

lemi tehetségek és hajlamok különbözősége szerint alakult, különböző vagyoni és társadalmi viszonyok közzé jutott emberiség a közjólét elérhetése végett vezérelvekül fogadta el a tehetségnek kifejthetésére szükséges szabadságot, érvényesíthetésére az egyenlőséget, az egymás felsegíthetése s a közbéke feltartása végett a testvériséget — mint ezt a keresztyén vallás isteni alapítója tanításaiban kijelölte: — mégis alig van a történelem lapjain feljegyezve bármi nehéz küzdelmek árán kivívott ily irányú előmenetel, intézmény, a mely minden osztály, vagy minden egyes megelégedésével találkozott volna Az önzés, irigység, hatalom, vagyonföltés talál kifogásokat, talál eszközöket s azokban nem is válogató; talál társakat, pártot a hasonlók közt, a tudatlan nép könnyelműségében, ingatagságában. És ha győz, jaj a legyőzöttnek: keresztfán hal meg az idvezítő. Csoda-e tehát, hogy a hazafiásnak hirdetett hatalmas klérus a vallás politikai törvénynek, — melynek megalkotása ellen annyi erővel hasztalan küzdött — most, mikor előtte áll végrehajtása ellen nem száll ugyan sorompóba, de megváltoztatása végett az újabb kor Tankréd-cível, a más vagyonát szomszédos naplesőkkel s a haza ellenségeivel szövetségést indított meg? Önnön magát, multját kellene megtagadnia, természetét levetkeznie, ha a szabad eszinek e diadalát megelégedéssel fogadná. Az Idvezítő nem hirdette a békét, de fentartása végett tanításával, példájával maga ment elől, s azok, kik tanításai csalatkozhatlan és egyedül igazi letéteményeseinek vallják magukat, hirdetik a békét, a haza szeretetét, de fegyverkeznek a béke megbontására és a haza veszedelmére. Eszméjük nem az a haza, melynek lakosai egymással egyetértve, lehető megelégedéssel élnek; nekik a haza Róma a hatalom a nagy vagyon, a béke a vakhit önmegadása, rezignációja. Ezért küzdenek mindenütt, a hol erőt fejthetnek ki a győzelem kilátásával, hogy a köznevelés ügyét kezeikbe ragadhassák — s lovagjaik nem átalják a bigottságáról nevezetes Bajorországban tartott kath. kongresszusnál panaszt emelni a katolikusok — a még mindig ural-

kodó vallás hiveinek — elnyomatása miatt épúgy, mint a már is kudarcot vallott nemzetiségi izgatók teszik.

Ily körülmények közt — habár tudjuk is azt, hogy az emberiség létérti küzdelmében a haladás és visszaesés váltakozva követik egymást, s hogy — bár e két elv küzdelmeiben a visszaesés gyakran győzedelmeskedik — a haladás mégis visszatarthatatlanul halad előre, s így tehát a protestantizmusnak, mint a haladás elvének elvégre is győznie kell; — nem lehet felednünk, hogy a bukás mégis szenvedéssel jár, miért is önfentartási kötelességünk parancsolja, hogy a klérus és uszályhordozóinak működését összetett kézzel ne nézzük: tevékenység ellen tevékenységet fejtsünk ki: igyekezzünk népünket felvilágosítani, s bennök a vallásos meggyőződést megszilárdítani, különösen az erre leg-hivatottabb nagytisztelű lelkészi karnak marad legszebb hivatása, hogy dicső ősei példája nyomán, a haladás előharczosaiként egyengesse az utat, hogy az új intézmény által okozott változás a kedélyek teljes nyugalomával lépjen életbe. A mi iránt teljes bizalommal vagyok.

2. Az egyházak képviselői megbízó leveleik bemutatása folytán

igazoltattak.

3. Id. Virágh József, Hegedüs Sámuel és Felföldy Ödön elfoglaltságuk miatt a gyűlésen meg nem jelenvén:

Igazolt elmaradásuk tudomásul vétetett.

4. Főtisztelendő püspök ur megküldi az 1894-ik évi közalapi segélyekről szóló kimutatást azon összegekről, melyeket a convent, az ungi egyházmegyéből kérvényezett egyházak és lelkészek részére megszavazott: Lásd a f. évi tavaszi convent tavaszi jegyzőkönyvet:

Tudomásul vétetik.

5. Urbán Dezső s.-lelkész ki 1894. máj. 1-én az ungi egyházmegyébe kebeleztetett be, de f. évi ápril 8-ik óta a nagykállói egyházban működik; az ungi egyházmegyében töltötte hivataloskodása idejéről bizonyítványt kért, s azt az esperes ur kiis adta.

A mi tudomásul szolgál.

6. Kenessy Béla az országos közalap végrehajtó bizottságának jegyzője, megküldi a 600 illetve 800 frton alól levő lelkészi javadalmakról szóló kimutatást.

Tudomásul vétetik.

7. Esperes ur előterjeszti, hogy Kövér Miklós sárospataki gymnáziumi növendék néhai Kövér Miklós volt palágyi lelkésznek a fia az 1895-ik évi szükösi és özv. árvatári illetőségét meg nem kapta, holott arra mint papi árva jogosult.

Egyházmegyénk elismeri, hogy Kövér Miklós gymnáziumi növendéknek joga van a szükösi és özv. árvatári illetményre, azért fölkeri a főt. egyházkerületi közgyűlést, hogy az illető ifju részére az 1896-ik évben két évi járandóságot méltóztassék kiutalványozni.

8. Kis Árpád III. osztályt végzett képezdei növendék ki pályázat útján a pallói leány egyház előkönyörgő tanítói állomását elfogadta, bekebeleztetését és megerősítettését kéri.

Kis Árpád az ungi egyházmegyébe ideiglenesen oly feltétellel kebeleztetik be, ha két év alatt oklevélet megszerzi, s csakis annak előmu-

tatása után fog a pallói előkönyörgő tanítói állomáson végleg megerősíteni.

9. Trocsányi Bertalan könyvkereskedő 80 példány Dezső-féle iskolai tantervet küldött a lelkészek és a tanítók között leendő szétosztás végett.

Tudomásul vétetik s a lelkészek és tanítók között szétosztatik, s a 30 kroat az egyházlátogatóság beszedi.

10. Olvastattak a közalapi kérvények, melyek következőleg bíraltattak el, és ajánltattak a főt. konventen segélyezés végett.

I. Egyházak.

1. Pályin, mely elavult temploma helyett újat akar építeni, de a hivek az évenként kiönteni szokott árviztől sok kárt szenvedvén, önerejükből nem bírják a szükséges költséget előteremteni, kér 400 frtot.

Ajánltatik 400 frtra.

2. Viszoka tót ajku társ egyház, melynek a magyarosodás érdekében fontos missiója van iskola építésre kér 500 frtot.

Ajánltatik 200 frtra.

3. Pinkócz, melynek hivei két családot kivéve semmi földbirtokkal nem bírnak, e mellett 1893. évben árviz által 1894-ben fele részben tűz által károsult; paplak és iskola javításra kér 200 frtot.

Ajánltatik 100 frtra.

4. Lucska iskolája megnagyobbitására mivel a hivek igen szegények kér 250 frtot.

Ajánltatik 100 frtra.

5. Palágy-Komorócz templomának ujá alakítására, mivel a hivek égés által sok kárt szenvedtek, kér 900 frtot.

Ajánltatik 400 frtra.

II. Lelkészek.

1. Benedek János, felsőreviscei lelkész 8 tagból álló családjára és elemi csapás által okozott kárára nézve kér 100 frtot.

Ajánltatik 100 frtra.

2. Básky Endre 90 éves agg lelkész csekély fizetése, s hiveinek elszegényedése következtében életfogytiglan kér 100 frtot.

Ajánltatik 100 frtra.

3. Kecskeméthy Benjámín pinkóczi lelkész 1893-ban földjövödelmét az árviz elrontotta, 1894-ik évben a földje mit sem termet, és sok adósága miatt nem képes családját fentartani ezért kér 200 frtot.

Ajánltatik 100 frtra.

4. Kis László bátfai lelkész, kinek ugy a mult évben mint az idén a jég minden veteményét elverte, kér 200 frtot.

Ajánltatik 100 frtra.

5. Id. Szakál István nagy-szeretvai lelkész kinek két évben egymásután az árviz minden veteményét megsemmisítette, kér 100 frtot.

Ajánltatik 100 frtra.

11. Olvastattak a püspöki és miniszteri rendeletek, s a LXX—LXXIV. számú körlevelek melyek már közzéve lévén.

Tudomásul szolgálnak.

12. Olvastatott a főt. egyházkerületnek 1895. május 7—8. napjain Miskolczon tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 12. pontja, mely az ujonnan hivatalba lépő tanítók által az egyházmegyei gyűlésen teendő eskü formát tartalmazza.

A mely tudomásul szolgál és jövőben gyakorlatba vétetik.

13. Ugyan az 30. sz. a. a vall. és közoktatási miniszter 50667. sz. a. kelt leiratát közli, melylyel megengedi, hogy a középiskolákba a beiratások ezentul jul. 1—5-ig is eszközöltessenek, hogy így az iskolai év elején történni szokott tódulásoknak eleje vétessék.

Tudomásul vétetik.

14. Olvastatott az egyházmegyei tanügyi bizottságának 1895. aug. 29-én tartott ülésének jegyzőkönyve, melyből örömmel győződött meg egyházmegyénk, népnevelésünk előhaladásáról, egyszersmind arról is, hogy néptanítóink a hivatalukkal járó teendőiket lelkiismeretes buzgósággal igyekeznek teljesíteni.

A mi megnyugtató tudomásul szolgál.

15. A tanügyi bizottság jelenti, hogy az iskola látogatóság által csuppan a kaposi körben eső állami és községi iskolai vallás tanításról tétetik jelentés, melynek okát abban találja, hogy midőn az iskola látogatók megkezdik hivatalos teendőket, akkor már az állami és községi iskolákban az évfárá vizsgák megtörténnek, így a gyerekek iskolában nem találhatók.

Felkéretik a tanügyi bizottsági elnök ur, hogy az iskolalátogatókat oly időben küldje látogatásuk teljesítésére, a mikor még mind az állami mind a községi iskolákban együtt vannak a gyermekek, a mikor is a vallásos oktatásról alapos meggyőződést szerezhetnek, egyszer s mindha ideje engedi ő maga is látogassa meg itt ott a nevezett iskolákat.

16. Ugyan az jelenti, hogy Nagy-Dobronyból 500 és Csomonyáról 100 frt iskolai alapról jelentés ez évben nem tétetvén, kéri az egyház megyét, hogy ezen összegek hová fordításáról tudomást szerezni sziveskednék, melyre nézve a nevezett egyházak jelenlévő lelkészei kijelentik, hogy Nagy-Dobronyban nincs iskolai, hanem szegény alap 500 frt; melyből szegény iskolások is segélyeztetnek. Csomonyán pedig jelenben is megvan a 100 frt.

Tudomásul vétetik.

17. Ugyan az jelenti, hogy az iskola látogatói jelentések a faiskolák felől igen hiányosak és tiszta képet alkotni a jelentések után a faiskolák állapotáról nem lehet.

Utasítatnak az iskolalátogatók, hogy jövőben szerezzenek tudomást a felől, vajjon a faiskola az egyház-nevére van e kebelezve, továbbá a hely színén vizsgálják meg, hogy megfelel e rendeltetésének, és a gyermekek oktattatnak e a gyümölcs tenyésztésben, s mindezekről kimerítő jelentést tegyenek.

18. Ugyan az azon indítványt terjeszti be, hogy a B tabellák beadása töröltessék, mivel azoknak beszédéből a tanügyre semmi haszon nem háramlik, e helyet kívánatos lenne, hogy minden iskolában szereztetnék be egy anyakönyv a B tabella mintájára, melybe a gyermekek osztályonként bevezettetnének érdemjegyeikkel, s ez az iskolai anyakönyv az iskolalátogató-ságnak előmutattatnék.

Mivel ezen ügy az egyházkerület jogkörébe tartozik, az pedig csak a közel multban intézkedett a népiskolákban használatban levő tabellák iránt; ez okból egyházmegyénk nem látja szükségét annak, hogy eziránt az egyházkerületen lépéseket tegyen.

19. Ugyan az azon kérdést terjeszti elő, hogy van e joga a lelkésznek mint iskolaszéki elnöknek, a tanítótól a tanrendet előkérni, hogy a tanító működését ellenőrizhesse, és hogy azon tantárgy előadásán jelenhessen meg a melyet meg akar kalgatni. Köteles e a tanító a tanrendet előlegesen is beküldeni ha azt a lelkész kívánja.

Mivel az egyházkerület éppen most küldötte le a már korábban elfogadott Dezső-féle tantervet, mely

ugy a lelkésznek mint a tanítónak kezében levén, nincs indokolva, hogy azt a lelkész a tanítótól kérje, s mint-hogy az iskolában jövőre ez lesz irányadó, ezen kérdés önmagától el-esik.

20. Ugyan az Kertész János volt eszenyei tanító halála következtében megüresedett tanügyi bizottsági tagságra, Dicső Endre csomonyai tanítót, iskolalátogatói helyére Sulyok János kaposi tanító megválasztását ajánlja.

Tanügyi bizottsági tagul Dicső Endre, egyházlátogatónak pedig Sulyok János választatik meg.

21. Ugyan az jelenti, hogy Tóth Lajos a jelen évben iskola látogatási teendőt nem végzett, sőt ezen megbízatásnak jövőben sem kíván eleget tenni.

Bár a Tóth Lajos lemondása semmivel nincs igazolva, de egyházmegyénk nem akarja őt kényszeríteni arra, hogy a közügyet szolgálja ha attól vonakodik, éppen ezért, ezen tisztától őt fölmenteni s helyette Kovács István ágteleki lelkészt választja meg iskola látogatónak.

22. Olvastatott a főt. egyházkerületnek f. évi május 7—8 napjain Miskolczon tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 105. sz. a. az abauji egyházmegye azon indítványa, mely szerint az egyházlátogatóság idejét a téli hónapokról május havára kívánja által tétetni.

Egyházmegyénk nem látja cél-

szerűnek, hogy az egyházlátogatás májusra tétessék által, mivel ezen hónapban a kiküldendő egyházlátogatók mezei gazdálkodással lévén elfoglalva, ezen kötelezettségeiknek teljesítése miatt anyagi károsodást szenvedhetnének, — annál fogva a régi gyakorlatot kívánja fenntartani.

23. Olvastatott az országos özvegy árva gyám intézet alapszabály javaslata mely az egyházmegyéknek vélemény adás végett küldetett meg.

Egyházmegyénk az alapszabály javaslatot egész terjedelmében magáévá teszi, azon feltétellel, hogy a 20, §. 1—2. pontja úgy vitessék keresztül, hogy az egész magyarországi valamint az erdélyi ev. ref. egyházakban szolgáló lelkészekre nézve a befizetés iránt egyenlő kulcs állapíttassék meg, legyen az akár a cataszteri akár a bérleti tiszta jövedelem.

24. Főtisztelendő püspök ur megküldi a magyar-honi ágostai hitvallású es evang. reform. egyház püspökeinek együttes tanácskozása által hozott azon javaslatot, melyben utasítás adatik a lelkészeknek, hogy miként járjanak el jövőben az új egyházpolitikai törvényekkel egyezően lelkészi teendőikben.

Tudomásul vétetik.

25. A veskóczi leányegyház jelenti, hogy mivel csekély tanítói fizetésére okleveles tanítót kapni nincsen kilátása, a nagym. vallás és közoktatásügyi miniszte-

riumhoz folyamodott, hogy a veskóczi leányegyház tanítói fizetését 400 frtig pótolja ki. Ebből folyólag kéri a Nt. egyházmegyét, hogy míg rendes tanítót kaphat, Móré Elek vajkóczi segédlelkésznek engedje meg Veskóczon úgy a tanítói mint lelkészi teendőket a megillető tanítói fizetésért végezni.

A veskóczi leányegyház iskolájában mindaddig míg rendes tanító nem választatik, Móré Elek, vajkóczi s.-lelkésznek megengedtetik a tanítói és lelkészi teendőket a rendes tanítói fizetésért, mint eddig úgy ezután is végezni: — úgy azonban, hogy a vajkóczi segédlelkészi teendők a miatt csonkulást ne szenvedjenek. — E mellett a veskóczi leányegyház utasittatik, hogy tanítói pályázatot hirdessen, s mielőbb tanítót válasszon.

26. A nagy-gejőczi egyház lelkésze és gondnoka panaszolják, hogy az 1865-ik évben történt tagosítás óta háhorítlanul használt lelkészi és tanítói rétbirtok a közelebbi időben egyes szomszédos birtokosok által megháborított. Mely panasz orvoslását a Nt. egyházmegyétől kéri.

A nagy-gejőczi egyház birtokháborítási panaszával az egyházmegyei ügyészhez utasittatik.

27. A botfalvai leányegyház 3 példányban kiállított tanítói díjlevelét, --- mivel a 12-ik tételben növekedés állott elő, beterjeszti, s annak megerősítését kérelmezi.

A botfalvai leányegyház tanítói díjlevele, mivel a 12-ik tételben olyan természetű jövedelem forrás van meg-

jelölve, a mely fejlődő képességgel bir, s jelenben a régebbi díjlevélnél ezen tétel nagyobb jóvedelmet tüntet fel, a többi tételek pedig a régebbi díjlevél tételleivel teljesen megegyezők, — megerősítették; s a főt. egyházkerületre tisztelettel felterjesztetik.

28. Pataky Pál, a tarnóczi anya,- botfalvai leány,- eördarmai és koncsházai fiók egyházak lelkésze, a Botfalván 1895. aug. 4-én tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyvének 4-ik 5-ik pontjait, úgy szinte a tarnóczi anyaegyház 1895. aug. 25-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyvét, melyek értelmében a botfalvai tanító jövőben úgy az anya mint a fiók egyházakban a temetéseknél, 1 forint stóla és fuvardijért segédkezni fog, — a nagyt. egyházmegye elé terjeszti, s jóváhagyását kéri.

A tarnóczi anya-, és botfalvai leányegyház ezen határozata megerősítették, s a főt. egyházkerületre tisztelettel fölterjesztetik: egyszersmind ezen határozat következtében a botfalvai tanítói fizetésben szaporulat állván elő, az a tanítói díjlevélbe nt. esperes úr által bevezetendő.

29. Kovács Lajos, botfalvai gondnok, beterjeszti 1895. aug. 4-én tartott egyházi közgyűlés jegyzőkönyvét, mely szerint a tanítói díjlevélben 2-ik pont alatt jegyzett 2 vékás belsőségnek-, nagyobb jóvedelem elérése céljából eladhatását kéri.

Az egyházmegye meggyőződést nyervén a felől, hogy a botfalvai leányegyház a nevezett földterületet a beterjesztett kívánalom szerint sok-

kaljövedelmezőbben értékesítheti, mint a jelen körülmények közt, — ennél fogva az eladásba belenyugvását adja, azon utasítással azonban hogy a megkötendő szerződés végleges megerősítés végett annak idejében az egyházmegye elé beterjesztendő. Mely eladhatási kérelem a felsőbb jóváhagyás megadása végett a főt. egyházkerületre tisztelettel fölterjesztetik.

30. Hegyi György, egyházmegyei ügyész, a tavaszi egyházmegyei közgyűlés 74-ik pontjára vonatkozólag jelenti, hogy a Makay Dániel által be nem fizetett 300 frt szőlő-ár iránt Sárkány Imre, gálszécsi lelkészt, mint örököst megkereste, ki azonban a fizetést megtagadta.

Ez ügyre vonatkozólag az egyházmegyei közgyűlés utasítja, az egyházmegyei ügyészt, hogy legközelebbi gyűlésünkre határozott véleményt adjon, hogy az egyházmegye megkezdje-e a pert, vagy nem?

31. ifj. Virág József, bécsi lelkész, a tavaszi egyházmegyei közgyűlés 77-ik pontjában arra kéretett fel, hogy terjeszsze be azon okmányokat, melyek azt igazolják, hogy az iskei egyházban a lelkésznek magtár-gondozásért, — a felajánlott 3 véka gabonán felül, — a Fűrjesz István által alapított részvény után mennyi járul?

Jelentés nem adatván, — ifj. Virág József, bécsi lelkész, a jelentés adásra ismételten felkéretik.

32. Folyó évi ápril hó 2—3. napjain Csomonyán tartott egyházmegyei közgyűlésünk 42. sz. határozatával

egy bizottság neveztetett ki a czélból, hogy a s.-pataki főiskolát illető 180 frt supplicationalis váltságnak -- mely ezután minden éven befizetendő -- egyházmegyénk egyházai közt leendő méltányos felosztására jelen közgyűlésünkre egy tervezetet készítsen s e munkálatát az egyházmegye elbírálása alá terjessze be. A kiküldött bizottság, a lélekszám, a földbirtok és a tőkepénz mennyiségét vevén alapúl a 180 frt supplicationalis váltságnak egyházmegyénk egyházai közt való megosztását a következőleg javasolja: 1. Ág.-Telek 4 frt; 2. Bajánháza 2 frt 53 kr.; 3. Bátfa 3 frt; 4. Beés 6 frt 33 kr.; 5. Bező 5 frt; 6. Csap 2 frt 64 kr.; 7. Csepely 2 frt 50 kr.; 8. Csieser 6 frt 77 kr.; 9. Csomonya 6 frt 77 kr.; 10. Eszeny 6 frt 77 kr.; 11. Gálóc 6 frt; 12. Iske 6 frt; 13. K.-Dobrony 4 frt; 14. K.-Gejőcz 5 frt 89 kr.; 15. K.-Ráth 3 frt 3 kr.; 16. P.-Helmecz 3 frt 50 kr.; 17. Lucska 5 frt; 18. Minaj 2 frt 37 kr.; 19. Mokesa-Kérész 3 frt 50 kr.; 20. N.-Dobrony 6 frt 77 kr.; 21. N.-Gejőcz 6 frt; 22. N.-Kapos 5 frt; 23. N.-Szelmenz 3 frt 48 kr.; 24. Szeretva 4 frt 30 kr.; 25. Nyarád 3 frt 47 kr.; 26. Palágy 4 frt 79 kr.; 27. Pihkőcz 3 frt; 28. Pályin 3 frt 58 kr.; 29. Revisese 5 frt; 30. Salamon 3 frt 59 kr.; 31. Szalóka 3 frt 91 kr.; 32. Szürte 4 frt 46 kr.; 33. Tarnócz 3 frt 14 kr.; 34. Ungvár 6 frt 77 kr.; 35. Záhony 5 frt; 36. Jenke 5 frt 45 kr.; 37. Vaján 3 frt 80 kr.; 38. Vajkőcz 3 frt.; 39. Palló 1 frt 10 kr.; 40. Zahar 2 frt; 41. Veskőcz 1 frt 43 kr.; 42. Solymos 1 frt; 43. Mogyorós 1 frt; 44. Botfalva 1 frt 98 kr.; 45. Ásvány 1 frt; 46. Ptruksa 52 kr.; összesen 180 frt 24 kr.

A kiküldött bizottság által benyújtott tervezet azzal a megjegyzéssel fogadtatik el, hogy a jelen alkalommal eszközölt kivetés minden ötödik évben átnézetvén, az az esetleges változások figyelembe vételével kiigazítandó.

33. Ugyanazon közgyűlésünk 44. sz. határozatával kimondván a téli egyházmegyei gyűlések állandósítását, a gyűléstartási módozatok megállapításával Salamonban tartott közgyűlésünk 28. sz. határozatában kinevezett küldöttséget újra megbizsa s felhivja, hogy munkálatát jelen gyűlésünkre terjessze be. A bizottság küldetésének eleget tevén, javaslata (a következő: a) Mondja ki az egyházmegye közgyűlése, hogy az egyházak — kivétel nélkül — a téli gyűléstartás kötelezettsége alól felmentetnek. b) A tisztikar, továbbá a lelkészek, segédlelkészek, valamint a tanítók is közös étkezésben részesülnek; szállásról azonban — kivétel nélkül — kiki maga köteles gondoskodni. c) Az egyházmegye választ egy gazdát, ki az étkezésről gondoskodik, mely fáradságért jutalomra nem számíthat. d) Kik az egyházmegyei gyűlésen megjellenni szándékoznak, e szándékukat a gyűlés előtt nyolcz nappal/a gazdánál kötelesek bejelenteni, a bejelentést elmulasztók ellátásáról gondoskodva nem leend. A költségek fedezésére vonatkozólag: a) A p. Horváth Mária-féle gyűléstartási alapból a téli gyűlés ellátására évenként 150 frt. b) A többi kiadás — azonban a legmagasabb összegig 190 frtig — az egyházak segélyezésére fordítandó összegből pótoltatik. A költség előirányzatra vonatkozólag: a) A gyűlés idejét két napra számítva, minden napra 70 tagot, ebéd, fejenként 70 krjával = 100 frt. b) Két reggeli 140 személyre 30 krjával = 42 frt. c) Két vacsora 140 személyre 40 krjával = 56 frt. d) Az elnökség napdija három napra, 3 frtjával = 18 frt. e) A tisztikar napdija, 2 frtjával, három napra = 90 frt. f) A tisztikar fuvardija 2 frtjával = 34 frt. összesen: 340 frt. Hogy az őszi egyházmegyei gyűlést tartó egyház is minden nagyobb megterheltetéstől ment legyen, a p. Horváth Mária gyűléstartási alapból évenként 30 frttal segélyeztetik, ezenkívül az egyházak az egyházlátogatás alkalmával ugyanezen célra 1 frttal járúlnak, mely összeget minden alkalommal az egyházmegye pénztárnoka fog az illető egyháznak kifizetni, ez által el lesz érve az, hogy a legszegényebb egyház is az őszi egyház-

megyei gyűlést megerőltetés nélkül, tisztességesen képes lesz ellátni. Végül a gyűléstartási alap jövedelméből felmaradt 60—70 frtnyi összeg évről-évre az őszi egyházkerületi gyűlés ellátására fog tőkésítettetni.

E gyűléstartási tervezet teljes egészében elfogadtatik; a téli gyűlések helyéül — ez idő szerint — Ungvár jelöltetik ki; a téli állandó gyűlések az 1896-ik évvel kezdődnek meg.

34. Ugyanazon közgyűlésünk 61. sz. határozatával Gálócs, Vajkócz, Szelmencz, Ráth és Csap utasítva lettek, hogy tűz ellen igen csekély értékig biztosított épületeiket magasabb összegre biztosítsák. Szelmencz kötelezettségének eleget tett. Csap jelenti, hogy jelenlegi nyomasztó anyagi körülményei közt erre nem képes. Gálócs, Vajkócz és Ráth e tárgyban tett intézkedéseikről szóló jelentéseiket be nem adták.

Gálócs, Vajkócz és Ráth megsürgettetnek, hogy a tűzbiztosításra vonatkozó jelentésüket a következő téli gyűlésünkre beadni elmulaszthatlan kötelességünknek ismerjék.

35. Ugyanazon közgyűlésünk 64. sz. határozatával utasította a ptruksai egyházat, hogy az egyház részére ládát készíttessen.

A beadott jelentés szerint a meghagyásnak elégtételt.

36. Ugyanazon közgyűlésünk 66. sz. határozatával, miután, az egyházlátogatóság jelentése szerint,

Csapanban a lelkész fizetés alapját képező különbféle alapok rendezettek, de egyházmegyénk ez általános felterjesztést elegendőnek nem találta, utasította az egyház előjáróságát, hogy az alapok miként való rendezéséről szóló iratot az egyházközségi határozat melléklésével szerelje fel s így terjessze be jelen egyházmegyei közgyűlésünkre, mely határozatra, az egyház előjárósága helyett, Bacskay Sámuel csapi lelkész adta be jelentését.

Egyházmegyénk azt a modort, mely a lelkész ur által tett jelentésen végikvonul, elítéli s ismételten utasítja az egyház előjáróságát, hogy a lelkészfizetési alapok rendezéséről szóló meghagyásának mulhatlanul tegyen eleget; minthogy pedig, a lelkész által beadott jelentés szerint, az egyháznak tetemes adóssága is van, arra is utasítja az egyház előjáróságát, hogy összes adósságairól, nem különben az ennek törlesztésére fedezetül szolgáló összegekről részletes jelentést adjon. ennek megvizsgálása után egyházmegyénk a körülményekhez mért segélyezést megtagadni nem fogja. E két rendbeli jelentés következő téli gyűlésünkre mulhatlanul bevéáratik.

37. Ugyanazon közgyűlésünk 27. sz. határozatával utasította az eszenyi egyház előjáróságát, miután a megerősítés végett betérjesztett, de a régihez mérten megcsonkított tanítói díjlevelét nem fogadta el, hogy újabb tanítói díjlevelet készítsen s megerősítés végett jelen gyűlésünkre terjessze be, mely meghagyásnak az eszenyi egyház előjárósága elegettevén, annak megerősítését kéri.

Az eszenyei egyház tanítói díj-

levele azzal a kijelentéssel erősített meg, hogy a 8. pontban felsorolt tan-dijért a régi díjlevélben az egyház a jótállást elvállalta s ez az újból ki-hagyatott, felkéretik esperes úr, hogy e kötelezettséget az új díjlevélre is vezesse rá; valamint az új díjlevél-nek a régítől való azon eltérését is, hogy a tanító a felszaporodott s en-nek folytán két tanterembe elhelyezett 140—160 tanköteles oktatására elég-telen levén, a segédtanító fizetése az-1868. évi XXXIII. t. cz.-ben kitünte-tett összeg erejéig — miután a ta-
 dijszaporulat ezt majdnem fedezi — a tanító által teljesítendő. Az így me-erősített díjlevél a főt. egyházkerü-
 letre jóváhagyás céljából felterjesz-
 tetik.

38. Ugyanazon közgyűlésünk szintén a 27. sz. határozatával arra is felhívta az eszényi egyházat, hogy jelen közgyűlésünkre lelkészi díjlevelét is — a mely ugyancsak megerősítetlen — terjessze be megerősítés végett.

Az eszényei egyház pénzértékre átváltoztatott lelkészi díjlevelét ez al-
 kalommal megerősíttetni nem akarja, ugyanazért kimondja egyházmegyénk, hogy ha az egyház előljárói a pénz-
 értékre átváltoztatott díjlevelet alá nem írják, az esetben a régi, a ter-
 ményekben való fizetés mennyisége és minősége szerint kiállított lelkészi díjlevelet fogja tekinteni érvényesnek.

39. Ugyanazon közgyűlésünk 28. sz. határozatá-
 val utasított a szalókai egyház, hogy fizetésjavítást

feltüntető tanítói díjlevelét, melyet megerősítés végett terjesztett fel, a kellő egyházi közgyűlési határozattal zserelje fel s így ellátva adja be jelen közgyűlésünkre. Minthogy a szalókai egyház e meghagyásnak eleget nem tett.

A kellően felszerelt tanítói díjlevelnek következő téli gyűlésünkre való beadására megsürgettetik.

40 Ugyanazon közgyűlésünk 30. sz. határozatával egyházmegyénk kimondotta, hogy a p. Horváth Mária alapból nyerendő tanítói fizetéspótléknál az egyházmegyei pénzosztó bizottság az adott kormánysegélyeket is vegye figyelembe s a helyes kulcs elkészítésére egy bizottságot fog kinevezni.

E bizottság tagjaiul esperes ur elnöklete alatt id. Virág József és Bernáth Zoltán tanácsbíró urak megválasztatnak.

41. Ugyanazon közgyűlésünk 41. sz. határozatával utasított a zahari leányegyházra felügyelő bezői lelkész, hogy a zahari egyház pénztárába tartozók névsorát, valamint a tartozókért jótálló presbitereket is az egyház jegyzőkönyvébe vezettesse be, hogy így az egyház kiadott tőkepénze biztosítva legyen.

Miután a bezői felügyelő lelkész az ismételt utasításnak ez alkalommal sem tett eleget: felelősség terhe alatt utasítatik, hogy e kivánalomnak következő téli gyűlésünkre okvetlenül megfeleljen; jelentését esperes urhoz a kellő időben terjessze be.

42. Ugyanazon közgyűlésünk 50. sz. határozatával ifj. Szakál István lelkész s többek aláírásával bea-

dott azon kérvényre, melyben a könyvtári alapterhére az egyházi lapok közösen való hordatásának megszüntetését — mint egyáltalán csekély haszonnal járó — kérelmezték, kimondotta, hogy e fontos tárgy megvitatását jelen gyűlésünkre hagyja fel. A beadott kérvény ez alkalommal tüzetesen tárgyalatván, egyházmegyénk kimondja:

Hogy a könyvtári alap terhére több példányban járatott egyházi lapok közös hordatása beszüntetetik; azonban a „Sárospataki Lapok“ s a „Protestáns egyházi és iskolai lap“ egy-egy példányban, a könyvtár számára járattatni továbbra is megrendeltetnek.

43. Ugyanazon közgyűlésünk 55. sz. határozatával utasította a solymosi leányegyházat, hogy a p. Horváth Mária alaptól építkezésre nyert 200 frt segélyt az adott célra fordítsa, ellen esetben az tőlök vissza fog vétetni.

E határozatra vonatkozólag a solymosi egyházból jelentés nem érkezett, annak következő téli gyűlésünkre való beadására, a solymosi egyház előjárósága, 10 frt birság terhe alatt köteleztetik.

44. Ugyanazon közgyűlésünk 57. sz. határozatával utasított a gálocsi lelkész, hogy az egyháznak veszélyben forgó tőkepenzeit szedje rendbe; a kölcsön adott összegekről bélyeges kötvényeket vegyen; a kamathátrálékokat mutassa ki s ezek megtörténtéről jelen közgyűlésünkre jelentést adjon.

A gálocsi lelkész e meghagyásnak eleget nem tévén, figyelmeztetik,

hogy az egyházmegye határozatainak eleget tenni szigorú kötelességének ismerje s egyszersmind a kívánakra való jelentése következő téli gyűlésünkre mulhatlanul bevéáratik.

45. Ugyanazon közgyűlésünk 58. sz. határozatával azt jelentvén az egyházlátogatóság; hogy Gálóciban a Gulácsy-féle templomépítési alap minden éven az egyház szükségére fordittatik, utasította az egyház előljáróságát, hogy a Gulácsy Károly végrendeletét jelen közgyűlésünkre terjessze be, mert az egyháznak jogos, vagy jogtalan eljárása csakis ebből ítélhető meg.

Az utasításnak elég nem tétetvén, ismételten figyelmeztetik a gálóczi egyház előljárósága, hogy a következő téli gyűlésünkre a Gulácsy Károly végrendeletét beterjeszteni el ne mulasztja.

46. Ugyanazon közgyűlésünk 60. sz. határozatával, miután az egyházlátogatóság Gálócból a magtár rendetlen kezeléséről tett jelentést, utasította a galóczi lelkészt, hogy az egyház előljáróságával együtt, a magtár ügyét hozza rendbe s e közgyűlésünkre a rendezés megtörténtéről jelentést adjon.

A kívánt jelentés be nem érkezvén megsürgettetik; annak következő téli gyűlésünkre való beterjesztése megkivántatik.

47. Ugyanazon közgyűlésünk 63. sz. határozatával, miután Vajkóczon az adóhátrálék mint ezt az egyházlátogatóság jelentette — már ismét szaporodik s

abba a lelkészi jövedelem alapjául szolgáló regále váltság foglaltatott le, utasította az egyházelőjáróságát, hogy az egyház adóhátrálékot fizesse ki, mivel a lelkészi jövedelmül szolgáló regále váltság e célra felnem használható.

A vajkóczi egyház előjárósága a meghagyásnak eleget nem tévén, ez alkalommal 10 frt biróság terhe alatt köteleztetik, hogy adóhátrálékát fizesse ki s erről következő téli gyűlésünkre jelentést tegyen.

48. Ugyanazon közgyűlésünk 71. valamint a salamoni gyűlésünk 21. sz. határozatával utasította Kiss Ferencz vajáni tanitót, hogy tanitói oklevelét jelen gyűlésünkre terjeszsze be.

A kívánalomnak elég nem tétetvén, Kiss Ferencz vajáni tanító oklevelének bemutatására megsürgettetik.

49. Ugyanazon közgyűlésünk 72., valamint a salamoni gyűlésünk 25. sz. határozatával felhivatott az egyházmegyei ügyvéd, hogy a bátfai egyház veszélyeztetett belsőségének ügyében a kellő lépéseket tegye meg.

Az egyházmegyei ügyvéd ez alkalommal ujólag felhivatik, hogy a veszélyeztetett bátfai belsőség érdekében a kellő lépéseket tegye meg s ez ügyben való eljárásáról jelentést adjon.

50. Ugyanazon közgyűlésünk 75. sz. határozatával utasított egyházmegyénk ügyvédje: nézne utánna, hogy miként lehetséges az, hogy Tót Ferencz ungvári lakos, ki az általa bérelt földek után a haszonbért pon-

tosan fizette, az 1888-ik évről hátrálékban van? Az ügyvéd beadott jelentése szerint Tót Ferencz az 1888-ik évről csakugyan bérhátrálékban volt s e hátrálékát már kiis egyenlítette.

Tudomásul szolgál.

51. Az ungvári, nagy-dobronyi és csomonyai egyházak azzal a kérelemmel járulnak egyházmegyei közgyűlésünk elé, hogy kötményezett regále kártalanítási kötvényeiknek forgalomképes kötvénynyel való kicserélése tárgyában beadott folyamodásaikat, a főtiszteletű egyházkerület útján, illetékes helyére pártolólag felterjeszteni kegyeskedjék.

Egyházmegyénk az ungvári, nagy-dobronyi és csomonyai egyházak kérelmét pártolólag terjeszti fel a főt. egyházkerületre s egyszersmind tisztelettel felkéri, hogy azokat illetékes helyére ajánlással ellátva kegyeskedjék felküldeni.

52. Csomonyán tartott közgyűlésünk 76. sz. határozatával utasítva volt az iskei egyház előljárósága, hogy a közötte és a lelkész közt létrejött azon békés egyezségről, mely szerint a vett jó legelőterületen a lelkésznek 7 darab marhára engedi meg a legeltetési jogot, presbiteri s ezt megerősítő egyházközségi közgyűlési jegyzőkönyvet vegyen fel s azt e közgyűlésünkre terjessze be.

Miután az iskei egyház előljárósága egyházmegyénk e kívánalmának eleget nem tett, az említett jegyzőkönyveknek legközelebbi téli gyűlésünkön leendő bemutatására megszorgalmaztatik.

53. Az egyházmegyei könyvtári bizottság azon javaslatot terjeszti egyházmegyei közgyűlésünk elé, hogy az egyházmegye, mint erkölcsi testület, lépne be a „Magyar Történelmi Társulat“ tagjai közzé, mivel ennek kiadványai oly fontosak és közérdekűek, hogy azoknak a könyvtárból hiányzani lehetetlen. Ajánlja pedig a belépést azért, mert a rendes tagok a társulat kiadványait a bolti árnál sokkal alacsonyabban kapják meg, így ez az egyházmegyei könyvtár pénzalapjának könyvitésére fogna szolgálni.

Egyházmegyénk belátva a javaslatnak a könyvtári alapra való hasznos voltát, elhatározza, hogy tagjává lesz a „Magyar Történelmi társulatnak.“

54. A pályini egyház folyamatban levő templom-építési költségeinek fadezésére a főtiszteletű egyházkerülettől 2000 frt kölcsönt óhajtana felvenni, kéri azért az egyházmegyét, hogy e tárgyban benyújtott kérvényét a főt. egyházkerületre pártolólág sziveskedjék felterjeszteni.

Egyházmegyénk a pályini egyház 2000 frt kölcsön iránt benyújtott kérvényét, a hozzácsatolt presbiteri s egyházközségi határozatokkal, a főt. egyházkerületre, a legmelegebb ajánlattal, tisztelettel felterjeszti.

55. A kis-dobronyi egyház jelenti, hogy jelenlegi tanítója Papp Lajos személyéhez kötötten, tanítói díjlevelét megjavította, még pedig akként, hogy ezután a mindennapi iskolások tandíja 2 frt leend s az egyház, munkaváltság fejében 30 frtot fizet.

A kis-dobronyi egyháznak fenti,

a tanítói díjlevél javítását eszközölt intézkedése elfogadtatik s megerősítetik.

56. Háda József volt szalókai, jelenleg mátyusi tanító, elbocsátó levelének kiadását kéri.

Háda József tanító egyházmegyénkből ugyan nem a rendes tanítói változás idején távozott el, mindazáltal esperes úr az elbocsátó levél kiadására felkéretik.

57. A pallói egyház előjárósága kéri, hogy iskolaépítési költségeinek fedezéséhez a bátfai hívek is kötelezessenek el a nt. egyházmegye által. Kérelmek jogosságának indokolására becsatolják a Palágyban 1885. évi márcz. 3—4 napján tartott közgyűlés 7. pontjának másodlatát, mely szerint a bátfai egyház köteleztetik a pallói iskola építéséhez és fentartásához az iskolába járó gyermekek arányában befolyjni.

E közgyűlési határozat szerint meghagyatik a bátfai egyház előjáróságának, hogy a pallói egyház iskolaépítési költségeihez, az iskolába járó gyermekek arányában, hozzájárulni köteleességének ismerje.

58. Kiss Kálmán ungvári lakos kéri, hogy ő, mint érettségit tett ember, egyházmegyénben tanítót alkalmazzatnék.

E kérvényre vonatkozó esetleges intézkedés Nt. esperes úr jogkörébe tétetik át.

59. Olvastatott a főt. egyházkerületnek f. évi május 7—8. napjain Miskolczon tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 59. sz. határozata melyben utasítatnak az egyházak előjárói, hogy az ujonnan szerkesztendő díjlevelekben a kántori illetmények a tanítói illetményektől külön választassanak, tehát jövőre tanítói jövedelemnek csak azok az illetmények tekintessenek; melyeket a tanító akár készpénzben, akár terményekben tandíj czimen a tanítóórához kötött alapítványok után élvez, minden többi illetmény pedig, — s ezek közt a föld neműek — kántori javadalmasítás képen számítandók.

Ezen utasítás oly meghagyással közöltetik az egyházak előjáróival, hogy jövőben az ujonnan szerkesztendő díjlevelek készítéseinél ehhez alkalmazkodjanak.

60. A f. hó 17-én Sárospatakon tartandó egyházkerületi gyűlésre képviselőül kiküldetnek :

Az elnökségen kívül Szabó József, Szücs István, Bernáth Dezső, Köröskényi Elek tanácsbírák és Homoki Antal e. m. főjegyző.

61. A tavaszi közgyűlés helye ezentul állandósítás következtében Ungvár.

62. A jegyzőkönyv hitelesítési bizottság tagjaiul kineveztetnek.

Az elnökség, továbbá Bernáth Dezső, Köröskényi Elek, Horváth Dezső, Szabó Endre, Tóth Lajos, Szücs István, Novák Lajos, Szabó József és a jegyzői kar.

**Az ungi ev. ref. egyházmegye
közigazgatási bíróságának 1895. szept. 3-án
P.-Helmecezen tartott ülésének jegyzőkönyve.**

Jelen voltak: Szabó Endre esperes egyházi, Kovách Károly e. m. gondnok világi elnök, Szabó József, Magyar József, Szücs István, Bernáth Zoltán, Homoki Antal fő,- Német Péter, Magyar Bertalan aljegyző, Hegyi György e. m. ügyvéd.

1. A tavaszi egyházmegyei közigazgatási bírósági gyűlés 12. sz. határozatával Kovách Károly e. m. gondnok és Szabó József urak azzal bizattak meg, hogy vizsgálják meg a kisdobronyi egyház előljáróinak azon kérelme alaposságát, mely oda irányul, hogy a földek után járó, adó és ártéri illetéket, melyet eddig egy régi egyezség értelmében az egyház fizetett, ez után a behivataltok fizessék.

A jelentés benem adatván annak beadása iránt megsürgettetnek.

2. Ugyan azon ülés 13. sz. határozatával utasított az ágteleki egyház előljárósága, hogy a faiskolát, mely az egyház tulajdonát képezi, s a tanító javadalmául szolgál, a polgári hatóság által elvitetett a tanítótól, s haszonbérbe adatott, az illető bérlőtől vegye el és adja vissza a tanítónak: Melyre nézve a lelkész jelenti, hogy az egyház kézséggel eleget tesz a bíróság rendeletének, de a bérlőnek még egy éve lévén hátra nem akarja a kertet kibocsátani, vagy pedig kártérítést követel, Ezért az egyház előljárói kérik a bíróságot, hogy méltóztassék megengedni, miszerint a még hátralevő egy évig a bérlő

birja a kertet de annak jövedelmét a tanító javára fogják általadni.

Közigazgatási bíróságunk megengedi, hogy a faiskola kertet még egy évig a bérlő birja de a bérlő jövedelmet a tanítónak fizesse a kit az kárta szerint megillet. Másrésztől a tanító szigoruan utasittatik, hogy a faiskolát a törvény kívánalma szerint rendezze be, hogy a világi hatóságnak ne legyen oka ezen ügybe avatkozni.

3. Fegyverneki János, és társai p.-helmeczi lakosok kik a f. évi ápril 2—3 napjain csomonyán tartott közgyűlésünkön az iránt kérvényeztek, hogy az egyház terhei, ne az eddig szokásban volt vékás fizetés után állapittassanak meg, hanem a templomi székek után vettessenek ki; azonban ezen kérelmökkel el utassittattak; mivel azt semmi nyomósokkal nem támogatták; azon felül az 1894. szept. 23-án tartott egyházi közgyűlés többsége is ellene nyilatkozott az ő kiválmuknak.

Kérelmököt ujólag beterjesztik még pedig a következő indokolással támogatva.

1. Az egyházközségből, a régi tehetségesebb egyháztalagok, részint kihaltak, részint kipusztultak és elszármaztak.

2. A fentiek csekély töredékü maradékai ősi s régi gyakorlat folytán használják ugyan az elődek templomi székét, de bármí féle kivetésnél, azt a széket megillető terhet viselni nem akarják.

3. Vannak olyan talagok kik más helyről költöztek be, és csak nejeik vagy rokonaik után használnak templomi széket.

4. Ugy a lelkészi mint tanítói fizetések, valamint egyéb egyházi terhek megállapítása, csak az ő általok ajánlott kulcs szerint állapítható meg helyesen.

Bíróságunk az újabban előadott okokat sem látja elégségeseknek arra, hogy ezek nyomán a régi gyakorlatot megválassztassa, s az illetőket kérelmökkel ismét elutasítja.

4. A f. évi tavaszi egyházmegyei bíróságunk 15. sz. határozatával, id. Virágh József és Bernáth Zoltán azzal bizattak meg, hogy vizsgálják meg menyiben jogosult Popély Ádám János és Kovács István iskei lakosok azon panasza, hogy ők másokhoz mérten, egyházi terhekkal aránytalanul meg vannak róva. Melyre nézve Bernáth Zoltán előszóval jelenti, hogy ők Iskében megjelentek, s kihalgtván a presbiteriumot ez ügyre nézve meggyőződtek, hogy az illetők panasza alapos, és javasolják, hogy a presbiterium igazságosabb eljárásra utasítsák.

Utasítatik az iskei egyházi előjáróság, hogy az egyházi terheket igazságosabban vesse ki és erről jelentést tegyen.

5. Olvastatott ifj. Pankotai József, kis-gejőczi egyháztág felebbezése, mely szerint a kis-gejőczi presbiterium 1895. május 25-én hozott azon határozatát, hogy ő a nagyatyja által is birt templomi első székbe azért nem helyezhető vissza, mert állítólag arról nagyatyja és atyja lemondott, megváltoztatni kéri, s egyszersmint igéri, hogy visszahelyeztetvén az első székbe, kész lesz ezen szék után járuló terheket fizetni.

Mivel a kis-gejőczi egyház presbiteriuma a felebbezett jegyzőkönyvi pontban nem indokolta meg kellőleg, hogy miért utasította el ifj. Pankotai Józsefet kérelmével, ez ügy bővebb megvilágítása céljából Nsgos

Kovách Károly e. m. gondnok és Nagy Sándor kis-dobronyi lelkész kiküldetnek, jelentésök legközelebbi e. m. gyűlésünkre bevéartván.

6. Olvastatott Bogáti László, putka-helmecezi egyháztag felebbezése mely szerint a putka-helmecezi egyház presbyteriumának azon határozatait, melyekkel őt és görög kath. vallásu nejét a régi szokásnál fogva mindkettőjökre nézve illetékes templomi székből kitiltották, — megváltoztatni, s neki és nejének a Bogáti-féle széket továbbra is meghagyni kéri.

Bogáti László és neje a putka-helmecezi ev. ref. templomban általuk használt Bogáti-féle széket a régi szokásnál fogva törvényesen bírván, a putka-helmecezi egyház presbyteriumának őket abból kitiltó határozatai megsemmisítettnek, s ők a Bogáthy-féle székekben továbbra is meghagynak.

7. A nagy-dobronyi egyház előjárói: Bányi Sámuel, Hidi Ferencz és Molnár János, a f. évi tavaszán Csomonyán tartott közig. bírósági ülés 3-ik pontjában foglalt utasításnak eleget teendőket beterjesztik Nagy-Dobrony község telekkönyvi másolatát, s ennek alapján kéri a kérdéses 355 forint 87 krt a nagy-dobronyi egyháznak viszszaarendelni.

A közig. bíróság a beterjesztett másolatból nem látja bár beigazoltnak, hogy a kérdéses faeladásból származó 355 frt 87 kr. melyik birtok részt illeti; de a mennyiben a szétosztás telkek arányában történt, a lelkési és tanítói díjlevelekben pedig „telek“ megnevezés nem fordul elő,

a 355 frt 87 krt azon kikötéssel, hogy az mint törzsvagyon kezelendő, szavazat többséggel, kamataival együtt a nagy-dobronyi egyháznak ítéli.

8. Szabó Endre, minaji lelkész, a tavaszi közig. bírósági ülés 11-ik pontjának utasítása nyomán presbyteri gyűl. j.-könyvi kivonatot terjeszt be annak igazolására, hogy a tartozók névsora külön iven községenként évről évre nyilván tartatott, a tartozás a presbyterium által évről évre szorgalmaztatott, továbbá, hogy a presbyterium a hátrálékokért a felelősséget elvállalta.

A minaji egyházi tartozásokról 1895. febr. 27-én kelt, Szabó Endre lelkész, Váradi Dániel, Kiss József és Balog István aláírásaikkal ellátott kimutatás követelhetősége beigazoltatván, a minaji egyház presbyteriuma azoknak közigazgatási uton való behajtására utasittatik.

9. Nagyságos Kovách Károly e. m. gondnok ur a tavaszi közig. bírósági ülés 7-ik pontjában nyert megbízatásból folyólag jelenti, hogy Wladár Emil urat levélben megkereste, miszerint a putkahelmecezi egyházzal szemben 200 forintnyi tartozását kiegyenliteni sziveskedjék, levelére azonban semmi választ sem kapott.

Nagyságos Kovách Károly e. m. gondnok ur újból fölkéretik, hogy Wladár Emil urat még egyszer levéllileg szólítsa fel tartozása kifizetésére, s ha a felszólítás sikertelen lesz, ez ügyet per útján való behajtás céljából, — az egyházmegyei ügyész úrhoz átteni kegyeskedjék.

10. A putka-helmecezi egyház előljárósága a tavaszi közigi. bírósági ülés 8-ik pontjára vonatkozólag betejjeszti a Korláth László-féle kérdéses végrendeleti pontot, egyszersmind 1895. aug. 18-án tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyvének tanúsága szerint igazoltatik, hogy a kölcsönzőknek maga a végrendelező adta ki a végrendeleti tőke kisebb-nagyobb öszszegeit tanu reá Katona Ferencz, mint ama tőkéből kölcsönvevő ma is élő bizonyság.

Ezen ügy elbirálása, az itélkezésre szolgáló adatok hiányossága miatt, a jövő gyűlésre halasztatik.

11. A Csomonyán tartott közigazgatási bírósági ülés 10. sz. határozatával utasította a záhonyi egyházat, mert a közte és tanítója közt fenforgó adóügyre vonatkozó egyeszséget, míg az egyház a fiztetendő adó mennyiségét ki nem mutatja jóvá nem hagyhatja, hogy a kérdéses adó mennyiségét hiteles alakban mutattassa ki s e kimutatást az egyházmegyei közigazgatási bírósághoz terjessze be.

A betejjesztett körjegyzői kimutatás szerint a kimutatott adómenyiségének a felajánlott 5 köből gabona javítás körülbelül megfelelvén, az egyezség az egyházmegyei közigazgatási bíróság által jóváhagyatik.

12. Ezen jegyzőkönyv pontjai meghitelesítették.

Jegyzették: *Homoki Antal* e. m. főjegyző 1—24. 59—62. pontokat és a közigi. bírósági jk. 1—4 pontjait. *Németh Péter* aljegyző 25—31. pontokat és a közigi. bírósági jk. 5—10 pontjait. *Magyar Bertalan* aljegyző 32—58. pontokat és a közigi. bírósági jk. 11. pontját.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kivonata.

1. Esperesi ima és gyűlést megnyitó gondnoki beszéd.
2. Az egyházak képviselői igazoltattak.
3. id. Virágh József, Hegedüs Sámuel és Felföldy Ödön a gyelcsről távollétüket bejelentik.
4. A közalapi segélyek kiosztása tudomásul vétetik.
5. Urbán Dezsőnek szolgálati bizonyítvány adatik.
6. A 600 és 800 frton alól levő lelkészi javadalmakról szóló kimutatás tudomásul vétetik.
7. A főt. egyházkerület felkéretik, hogy Kövér Miklós sárospataki tanulónak kétévi szükösi és özv. ár-
vatári illetményt utalványozzon.
8. Kis Árpád két év alatt tanítói oklevelet szerezzen.
9. Dezső-féle tantervek a lelkészek és tanítók közt
szét osztatnak.
10. A közalapi kérvények elbiráztatnak.
11. A LXX—LXXIV. sz. körlevelek tudomásul vétetnek.
12. Tanítói eskü forma.
13. A gymn. tanulók jul. 1—5-ig beiratkozhatnak.
14. A tanügyi bizottság jelentése az iskolák állásáról.
15. A tanügyi bizottsági elnök oly időben küldje ki az
iskola látogatókat, midőn még az évváró vizsgá-
kat le nem teszik, hogy a községi és állami is-
kolákban is tudomást szerezhessenek, a vallás
oktatásról sőt az elnök is látogasson ily isko-
lákban ha ideje megengedi.
16. Nagy-Dobronyban csak szegény alap van 500 frt,
iskolai alap nincs és nem is volt. Csomonyán
a 100 frt megvan.
17. Az iskolalátogatók a faiskolákat a helyszínén vizs-
gálják meg.

18. A B. tabbellák továbbra is használandók.
19. A tanrendet szükségtelen a tanítóktól előkérni a lelkészeknek mivel a Dezső-féle tanterv mely szerint tanítani kell, a lelkészek kezében is megvan.
20. Tanügyi bizottsági tagnak Dicső Endre, iskolalátogatónak Sulyok János megválasztatik.
21. Tóth Lajos az iskolalátogatóságtól fölmentetik, s helyére Kovách István választatik meg.
22. Az egyházlátogatás ezután is télben lesz.
23. Az országos özv. árva gyámintézet alapszabály tervezete csekély módosítással elfogadtatik.
24. Az ágostai és ev. ref. püspökök javaslata tudomásul vétetik.
25. Veskóczon míg rendes tanító nincs Móre Elek vajkóczi s.-lelkész tanít az iskolában.
26. A nagy-gejőczyi egyház birtok háborítási perével az e. m. ügyvédhez utasittatik.
27. A botfalvai tanítói díjlevél megerősítettik.
28. A botfalvai tanító 1 frt díjért az anya és fiók egyházakban énekelni fog.
29. A botfalvai leány egyháznak megengedtetik, hogy 2 vékás belsőségét eladhassa.
30. Az e. m. ügyész utasittatik, hogy a 300 frt szőlő vétel ár iránt véleményt adjon vajon van e kellő jog alap a per megkezdésére.
31. ifj. Virágh József a Fűrész István által alapított 3 véka gabona után járuló jutalékról jelentést adjon.
32. A supplicationalis költség szétvetése elfogadtatik.
33. A gyűlés állandósítása érdekében készített tervezet elfogadtatik és a tavaszi gyűlés átlandosittatik.
34. Gálóc, Vajkócz és Ráth sürgettetnek, hogy tűzkár biztosítási jelentéseket adják be.
35. Pruksa jelenti, hogy egyházi ládát készítettett.
36. A csapi egyház előljárósága újból utasittatik, hogy a lelkész fizetési alapokról rendezéséről kimerítő jelentést adjon.
37. Az eszenyi tanítói díjlevél az egyházkerületre megerősítés végett felterjesztetik.

38. Ha az eszenyi egyház előljárói a pénz értékre átváltoztatott díjlevelet alánem írják, akkor a régi a terményekben való díjlevél fog érvényesnek tekintetni.
39. A szalókai egyház kellően felszerelt tanítói díjlevelet őszi gyűlésünkre adja be.
40. A tanítói fizetés pótlékok megállapítására kijelölt bizottság tagjai az esperes elnökölete alatt id. Virágh József és Bernáth Zoltán.
41. A bezői lelkész a zahari leányegyház pénztárába tartozók névsorát, valamint a jótálló presbyterek nevét, az egyház jegyzőkönyvébe vezettesse be.
42. Egyházi lapok közös hordatása megszüntetik, s az illető lapok egy egy példányban a könyvtár részére továbbra megrendeltetnek.
43. A sólymosi leányegyház előljárói a H. alapból nyert 200 frt segélyről 10 frt birság terhe alatt jelentést tegyenek.
44. A gálócsi lelkész az egyház tőkepénzeit szedje rendbe és arról téli gyűlésünkre jelentést tegyen.
45. A gálócsi egyház előljárósága a Gulácsi-féle alapmikénti felhasználásáról jelentést adjon és a vonatkozó végrendeletet terjessze be.
46. A gálócsi lelkész a magtár állásáról jelentést tegyen.
47. A vajkóczi egyház előljárósága 10 frt birság terhe alatt utasítatik az adóhátralék törlesztésére.
48. Kiss Ferencz vajáni tanító, tanítói oklevelének bemutatására utasítatik.
49. Az egyházmegyei ügyvéd felhivatik, hogy a bátfai egyház veszélyeztetett belsőségének érdekében a kellő lépéseket tegye meg.
50. E. m. ügyész jelentése a Tót Ferencz bérfizetéséről tudomásul vétetik.
51. Az ungvári, nagy-dobronyi, csomonyai egyházaknak regále ügyben beadott kérvényök a főtiszt. egyházkerületre felterjesztetik.
52. Az iskei egyház előljárósága utasítatik, hogy bresbyteri jegyzőkönyvi határozatot hozzon azon

- zabmarhára adott legelőről, melyet a lelkésznek a vett területen adott a község.
53. Egyházmegyénk a „Magyar Történelmi társulatba“ belép.
 54. A pályini egyház 2000 ftos kérvénye a főt. egyház kerületre felterjesztetik.
 55. A kis-dobronyi egyház tanítói fizetésének javítására irányult egyezkedése helyben hagyatik.
 56. Háda Józsefnek az elbocsátólevél kiadatik.
 57. A bátfai egyház köteleztetik, hogy az iskolába járó gyermekek arányához mérten a palói iskola fenntartásához járuljon.
 58. Kis Kálnán kérelmét elintézni esperes ur kéretik fel.
 59. Utasítatnak az egyházi előljárók, hogy az ujonnan szerkesztendő díjlevelekben a tanítói és kántori fizetéseket külön válasszák.
 60. A kerületi gyűlésre képviselők küldetnek ki.
 61. A tavaszi gyűlés helye Ungvár.
 62. A jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság küldetik ki.

Közigazgatási bírósági ügyek.

1. Kovách Károly és Szabó József urak a kis-dobronyi adó és ártér ügyről jelentést tegyenek.
2. Ágteleknek megengedtetik, hogy a faiskolája még egy évig bérben legyen, de egy év leteltével a tanító használatába köteles vissza bocsátani.
3. Fegyverneki János és társai teplomi székperőkkel újból elutasíttatnak.
4. Utasíttatik az iskei egyházi előljáróság, hogy Popély Ádám János és Kovács Istvan panaszáról jelentést tegyen.
5. Kovách Károly e. m. gondnok és Nagy Sándor a Pankotay József templomi szék perébeni vizsgálattal megbizatnak.
6. Bogáti László és neje p.-helmecezi lakosok az általok használt templomi székben továbbra is meghagyatnak.
7. A nagy-dobronyi egyháznak a 355 frt 87 kr. oda ítéltetik.
8. A minaji egyház előljárósága a hátrálékos lelkészi fizetést, a megyei közigazgatási hatóság útján hajtsa be.
9. Kovách Károly e. m. gondnok ur felkéretik, hogy még egyszer keresse meg Wladár Emilt, hogy a putka-helmecezi egyháznak fizesse ki a tartozását.
10. A koraláth László által hagyott szegény alap felett intézkedni a következő gyűlés fog.
11. A záhonyi egyház és tanítója között adóügyi kiegyezés jóváhagyatik.
12. Ezen jegyzőkönyv meghitelesített.

Betűrendes tárgymutató.

- Bátfa 57.
Benedek János 10.
Bernáth Dezső, 60, 61.
Bezöi lelkész 41.
Botfalvai gondnok 29.
Botfalvai tanítót 28.
Csap 34, 36.
Csomonya 16, 51.
Dicső Endre 20.
E. m. ügyész 30, 49.
Esperes 40.
Eszenyi presb. 38.
Felföldi Ödön 3.
Gálocs 34, 45.
Gálocsi lelkész 44, 46.
Háda József 56.
Hegedüs Sámuel 3.
Homoki Antal 60.
Iskei presb. 52.
Kecskeméthy Benjámín 10.
Kis Árpád 8.
Kis Kálmán 58.
Kis Ferencz 48.
Kis-dobrony 55.
Kis László 19.
Kis Rát 34.
Kovács István 21.
Köröskényi Elek 60.
Lucska 10.
Móré Elek 25.

Nagy-dobrony 16, 51.
Palágy 10.
Pályin 10, 54.
Pinkócz 10.
Rásky Endre 10.
Szakál István id. 10.
Szakál István ifj. 42.
Szabó Endre L. 61.
Szabó József 60. 61.
Szelmencz 34.
Szücs István 60. 61.
Solymosi presb. 43.
Sulyok János 20.
Tóth Lajos 21.
Ungvár 51.
Urbán Dezső 5.
Lajkócz 34, 47.
Veskócz 25.
Viszoka 10.
Virágh József id. 3, 40.
Virágh József ifj. 31.

Közigazgatási tárgysorozat.

Ágtelek 2.

Bogáti László 6.

Fegyverneki János 3.

Az iskei presbyterium 4.

Kovách Károly e. m. gondnok 1, 59.

Minaji presb. 8.

Nagy-Dobrony 7.

Nagy Sándor 5.

Szabó József 1.

Záhonyi presb. 11.

